

A KOSSUTH LAJOS KATONAI FŐISKOLA MŰSZAKI TANSZÉKÉNEK
RÖVID TÖRTÉNETE

Horváth Tibor okl.mk. százados, főiskolai docens
MH Kossuth Lajos Katonai Főiskola, Kiképzési osztály

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1966. évi 13. számú törvényerejű rendelete a Magyar Néphadsereg tiszti iskoláit főiskolákká nyilvánította. Az Egyesített Tiszti Iskola megszűnése után Szentendrén a Kossuth Lajos Katonai Főiskolának 1968. január 22-én a Cement és Mészművek Váci Gyára, 1992. májusában a Szentendrei Polgármesteri Hivatal új csapatzászlót adományozott. 1992. szeptember 16-án a Kossuth Lajos Katonai Főiskola megkapta a Magyar Királyi Honvéd Ludovika Akadémia zászlaját.

A Kossuth Lajos Katonai Főiskola hat szakon folytat képzést:

- gépesített lövész;
- harckocsizó;
- tüzér;
- felderítő;
- műszaki;
- határőr.

A főiskola parancsnokai:

- 1967-től Kazai Barna vezérőrnagy;
- 1989-től Szabó János mérnök vezérőrnagy.

A Műszaki tanszék vezetői:

- 1968-tól Nagy László ezredes;
- 1975-től dr. Molnár József ezredes;
- 1978-tól Kajdi Ferenc ezredes;
- 1987-től Bene Zoltán alezredes;
- 1995-től dr. Hubina István mérnök alezredes.

1968-tól a Műszaki tanszék utász-, gépész szaktechnikus végzettséget adott a felavatott tiszteknek.

A hallgatók az első év folyamán egy félévet Egerben, a második félévet pedig Újpesten (a flottila laktanyájában) töltötték.

1974-től négyéves, emeltszintű képzés került bevezetésre a Műszaki útépítő üzemmérnöki, valamint a Műszaki gépész üzemmérnöki szakokon. A Műszaki útépítő szak célja, hogy "A végzett hallgató legyen képes tiszti szolgálatának kezdetén (néhány évig) útépítő és műszaki utász szakaszparancsnoki, századparancsnok-helyettesi, a továbbiakban hosszabb ideig (munka melletti továbbképzéssel) útépítő és műszaki utász századparancsnoki beosztásban szolgálni".

A Műszaki gépész szak célja, hogy "A végzett hallgató legyen képes tiszti szolgálatának kezdetén állásépítő és deszantátkelő szakaszparancsnoki, századparancsnok-helyettesi, továbbiakban hosszabb ideig (munka melletti továbbképzéssel) állásépítő és deszantátkelő századparancsnoki beosztásban szolgálni". (Tanterv és tantárgyprogram, KLFK 1974.)

Az alapvető célkitűzések elérése érdekében az oktatás folyamatában évfolyamonként az alábbi rész-célkitűzéseket kellett megvalósítani:

- az **első tanévben** a kéthónapos sorkatonai felkészítést követően végre kellett hajtani a műszaki utász sorkatonai szakkiképzést és a rajparancsnokká képzést (az átkelési, hadihíd, hadiút kiképzés kivételével) olyan igénnyel, hogy a hallgató legyen képes a harcászat, robbantás, műszaki zárás, erődítés-álcázás és az általános katonai kiképzési ágakban a műszaki utász raj alapvető tevékenységének megszervezésére, vezetésére, az alapkiképzés, az egyes katonák és a műszaki utász raj kiképzésének szakaszparancsnoki segítséggel való végrehajtására, az újonc katonák megismerésére és a rajközösség kialakítására; egyidejűleg meg kellett kezdeni a tiszti beosztásra való felkészítés természettudományos, technikai, általános katonai, orosz nyelvi, testnevelési alapozását;

végre kellett hajtani a gépjárművezetői kiképzést;

- a **második tanévben** a rajparancsnoki beosztásban töltött gyakorló csapatszolgálatot követően szakasziparancsnokká képzést kellett végezni olyan igénnyel, hogy a hallgató legyen képes a műszaki utász és az útépítő szakasz tevékenységének megszervezésére és vezetésére (segítséggel), a szakasz kiképzésének megszervezésére, vezetésére, értékelésére, a katonák megismerésére, nevelésére, a szakasz közösség kialakítására; egyidejűleg tovább kellett folytatni a tiszti beosztásra való felkészítés általános katonai, orosz nyelvi, testnevelési, technikai, politikai, pedagógiai alapozását olyan igénnyel, hogy a hallgató ismerje meg a műszaki eszközök rendeltetését, alkalmazási lehetőségét, technikai paramétereit, karbantartását és beszabályozását; szakmai területen cél volt a munkafolyamatok rendszerének megértése, a műszaki feladatok számításokkal való igazolása, az útépítési feladatokhoz időtálló műszaki alapismeretek szerzése és azok alkotó alkalmazása;

- a **harmadik tanévben** a műszaki csapatok útépítő munkahelyein szakasziparancsnoki (csoportvezetői) beosztásban töltött szaktantárgyi munkagyakorlatot követően folytatódott a szakasziparancsnokká való képzés olyan igénnyel, hogy a hallgató legyen képes a műszaki utász és az útépítő szakasz tevékenységének szervezésére és vezetésére, a szakasz műszaki-technikai eszközeinek üzemeltetésére, a szakasz kiképzésének tervezésére, szervezésére, vezetésére, értékelésére a sorkatonai szolgálat bármely időszakában, továbbá a szakasz személyi állományának világnézeti, politikai, erkölcsi, fegyelmi, szakmai nevelésére, az alárendeltek megismerésére, a szakaszközösség összekovácsolására, megszilárdítására; meg kellett kezdeni a századparancsnokká képzést olyan igénnyel, hogy a hallgató legyen képes a század technikai eszközeinek alkalmazásában a századparancsnok helyettesítésére, egyidejűleg folytatni kellett a tiszti beosztásra való felkészítés politikai, általános katonai, testnevelési alapozását, az üzemmérnöki szakismeretek - parancsnokképzéssel összehangolt

- oktatását;

- a negyedik tanévben századparancsnok-helyettesi, első szakaszparancsnoki beosztásban töltött gyakorló csapat-szolgálatot követően folytatni kellett a századparancsnokká képzést olyan igénnyel, hogy a hallgató legyen képes az útépítő és a műszaki utász szakasz tevékenységét harcban tervezni, szervezni, irányítani, a műszaki alegységek és a műszaki-technikai eszközök együttes, hatékony munkáját, igénybevétele és technikai kiszolgálását megszervezni, vezetni és ellenőrizni, a század személyi állománya világnézeti, politikai, erkölcsi, fegyelmi, fizikai, esztétikai, szakmai nevelésének szervezésére, irányítására, végzésére, értékelésére, a század szabályzat szerinti életrendjének szervezésére, irányítására, harckészültségének kialakítására, fejlesztésére; végrehajtásra került az egyik "C" kategóriájú útépítő műszaki gépen a gépkezelői kiképzés; a gyakorló csapat-szolgálat és az évközi gyakorlatok céltudatos lefolytatásával - a rendelkezésre álló időtartamban - esetenként biztosítani kellett a szakhoz tartozó más beosztásokra való felkészítést.

A szak tantárgycsoport arányai a következő módon kerültek meghatározásra:

- alaptantárgyak: 1246 óra; 25,8 %
- alapozó tantárgyak: 1922 óra; 39,8 %
- szaktantárgyak: 1296 óra; 26,9 %
- gyakorló csapat-szolgálat: 360 óra; 7,5 %

1978-tól a tanszéken beindult a műszaki magasépítő szakon is a képzés, majd 1987. szeptember 01-től (immár önállóul) kezdte meg működését a főiskolán a Katonai építő, építéskivitelező és Közlekedésépítő Tanszék, melynek vezetője dr. Sajtós Gábor mérnök alezredes, főiskolai tanár volt.

Ebben az évben rendelték el a főiskolán a hároméves tisztképzés is, melynek segítségével próbálták a krónikus tiszthiányt orvosolni. A katonai építő - építéskivitelező szak építéskivitelező feladatokat végző művezetőket (szakasz-

parancsnokokat) képzett, katonai építő üzemmérnöki képesítéssel. A közlekedési építő szak a katonai közlekedési szolgálat, illetve a közlekedési építő egységek részére szakasz-, századparancsnokokat képzett, katonai építő üzemmérnöki képesítéssel.

1990-ben, a rendszerváltás és a "haderőreform" következtében az építő szaktanszéket megszüntették.

A Művelődési és Közoktatási miniszter, valamint a Honvédelmi miniszter 1048/90. III. 21. MT határozata alapján a tisztképzés újra négyéves lett.

1979-1991. között a tanszékünkön tanultak külföldi hallgatók is, Kongó, Bissau-Guinea, Angola katonái.

Az 1992-es tanévtől a Műszaki tanszéken Műszaki-építő üzemmérnöki képzés folyik, melynek célja: " A Magyar Honvédség műszaki csapatai számára olyan műszaki tisztek képzése, akik általános és katonai alapműveltségük, valamint szakmai felkészültségük alapján képesek:

- a műszaki alegységek parancsnokaként - az összefegyvernemi és más szakalegységekkel szoros együttműködésben - a meghatározott feladatokat, valamint a műszaki alegységek harcat, harccal kapcsolatos tevékenységeit tervezni, szervezni és vezetni;

- alegységük fegyverzetét, haditechnikai eszközeit szakszerűen alkalmazni, kezelni, alárendeltjeit azok üzemeltetésére, használatára, kiszolgálására felkészíteni;

- a műszaki szakasz (század) napi életét, kiképzését tervezni, szervezni, vezetni." (MH KLKF, Tanterv és tantárgy-program, Szentendre, 1991.)

"A végzett hallgató a képzési folyamatban szerezzék meg mindazon elméleti ismereteket, gyakorlati jártasságokat, készségeket, amelyek szükségesek a műszaki tiszti első beosztás, az építő üzemmérnöki teendők ellátásához, valamint rendelkezzen egy idegen nyelvből állami nyelvvizsgával." (MH

KLKF Tanterv, Szentendre, 1991.)

A szak tantárgycsoport arányai a következő módon kerültek meghatározásra:

- természettudományi és műszaki alapozó tantárgyak: 690 óra; 15 %
- gazdasági és humán erőforrás gazdálkodás tantárgyak: 972 óra; 20 %
- szakmai alapozó tantárgyak: 456 óra; 10 %
- szakmai speciális tantárgyak: 1312 óra; 28 %
- katonai tantárgyak: 1250 óra; 27 %.

Az 1991-92-es tanévben megjelent két új képzési forma, a tartalékos parancsnoki és az Orosházán tiszthelyettes szak-középiskolát végzett tiszthelyettesek négyhónapos, tanfolyamszerű kiegészítő képzése.

1993-tól újabb képzési formák jelentek meg a tiszthelyettesi szakon, mégpedig az egyéves tűzszerész/hadihajós és a kétéves állásépítő programok.

A Kossuth Lajos Katonai Főiskola Műszaki tanszékének oktató-nevelő tevékenységét nagymértékben meghatározza az a tény, hogy a tanári állományból nyolc fő egyetemi, hat fő katonai akadémiai, kettő fő főiskolai végzettséggel rendelkezik.

A főiskola tanszékei közül itt dolgozik a legtöbb okleveles mérnök-tanár. Természetesen tanáraink rendelkeznek oktatói fokozatokkal is: 3 fő főiskolai docens, 7 fő főiskolai adjunktus, 2 fő főiskolai tanársegéd.

1968-1993 között a Műszaki tanszék:

- 537 fő műszaki-utász,
- 187 fő műszaki-gépész,
- 110 fő magasépítő,
- 10 fő magasépítő (elhelyezési ágazat),
- 11 fő építéskivitelező,

- 26 fő közlekedési, építő, összesen: 881 fő tisztet avatott fel.

Az 1994. és 1995. években a tanszék tiszteket nem avatott.

A Magyar Honvédség Kossuth Lajos Katonai Főiskola Műszaki tanszékének tevékenységéhez megalakulása óta szorosan hozzátartozik a helyi önkormányzatok és gazdaságok szakmai segítése. Ezen tevékenység keretében a tanszék oktatói és hallgatói a kiképzési tevékenység során megterveztek és megépítettek mintegy harminc közúti hidat és tizenöt útszakaszt. Munkájuk színvonalát fémjelzi, hogy 1995. december 19-én a "Mérnökök a békéért" alapítványi díjat vehette át 5 mérnökünk a Magyar Tudományos Akadémián.

----- *** -----

A Bundeswehr nem fejleszt ki új aknafajtákat

A DPA hírügynökség jelentése szerint, a német védelmi minisztérium szóvivője útján cáfolta a Berliner Tageszeitung újságnak azt az állítását, mely szerint a Bundeswehrbwn új, nagy pusztító erejű aknákat állítanak rendszerbe. A szóban forgó területvédelmi aknák valójában páncélelhárító aknák* - közölte a szóvivő. Ezek a hadsereg olyan műszaki harceszközei, amelyek lehetővé teszik a harckocsik meghatározott időben történő leküzdését. A baleset lehetősége kizárt, mivel a műszakiak ellenőrzik az aknák telepítését, és azokat csak nagy távolságból képesek élesíteni, a polgári lakosságra tehát semmilyen veszélyt nem jelentenek.

* Feltehetőleg a PARM-1 és PARM-2 oldal elleni aknákról van szó, melyekről részletesebben a Műszaki Katonai Közlöny 1992/2. számában (42-43.o.) megjelent cikkben lehetett olvasni (szerk.megj.)